

OSNOVNA VODILA ZA NAPOTITEV NA PREGLED V SUBSPECIALISTIČNE OFTALMOLOŠKE AMBULANTE OČESNE KLINIKE UKC LJUBLJANA

(zelo hitro, hitro)

**Sprejeto na Strokovnem kolegiju Očesne klinike, maj
2019**

Za vse napotitve v subspecialistične ambulante se izvaja triažiranje. Pri vseh napotitvah v subspecialistične ambulante **je potrebno predložiti predhodni oftalmološki izvid z opisanim razlogom napotitve in potekom zdravljenja, z drugimi izvidi, kot npr. OCT**, sicer se triažiranja ne da izvajati.

1. Napotitev v ambulanto za Ortoptiko in strabologijo Prvi pregled VZS 2694P Kontrolni pregled VZS 2694K

Kriterij “zelo hitro” (termin pregleda 14 dni):

- novo stanja po nevrokirurških operacijah kjer se je pojavil dvojni vid v primarni poziciji
- novo stanje po poškodbi glave z pojavom dvojnega vida v primarni poziciji
- novo stanje s pojavom dvojnega vida zaradi nevroloških in/ali internističnih in drugih obolenj, kjer je bil že diagnosticiran vzrok nastanka patološkega stanja

Kriterij za “hitro” (termin pregleda 3 meseci):

- otroci s škiljenjem, in/ali ambliopijo, kjer je bila že določena refrakcija v cikloplegiji, predpisana očala z polno korekcijo, toda z redno nošnjo očal in po predpisani in redno izvajani okluziji ni prišlo do ustreznega izboljšanja
- odrasli z dvojnimi vidom, ki je nastal v zadnjem letu in mu je bila že opravljena diagnostika v smeri odkritja vzroka nastanka dvojnega vida in le ta v primarni poziciji kljub ustreznim vajam in/ali predpisu ustreznih prizem še vedno ostaja

2. Napotitev v ambulanto za uveitis Prvi pregled VZS 2696P Kontrolni pregled VZS 2696K

(diagnostika, tudi s strani lečečega oftalmologa ni potrebna):

- izključi "spill over" zaradi intermediarnega ali/in posteriornega uveitisa
- unilateralni anteriorni negranulomski uveitis
 - o prva epizoda
 - o blag potek in ni postavljen sum na sistemsko diagnozo

Nujna in kontinuirana obravnava pri lečečem okulistu:

napotitev le, če se ne doseže zadovoljive diagnostike in učinka zdravljenja:

- vsi anteriorni uveitisi
- če se bolnik prvič predstavi z blagim, bilateralnim neanteriornim uveitisom in ni bil predhodno diagnosticiran, lečeči okulist začne sam z osnovno diagnostiko, če ta ne zadostuje ali ne pojasni zadovoljivo očesnega stanja, potem napotitev

Nujna napotitev (24 ur) za sprejem v bolnišnico:

- otroci,
- imunokompetenten bolnik
 - o ARN - Akutna nekroza mrežnice,
 - o toksoplazmoza v coni 1 (makula, vidni živec),
 - o Behcetova bolezen,
 - o sum na Vogt Koyanagi Harada bolezen,
 - o ob penetrantni poškodbi enega očesa sum na simptaično oftalmijo,
- imunokompromitiran bolnik
 - o CMV retinitis
 - o PORN – progresivna zunanja mrežnična nekroza

Kriterij "zelo hitro" (termin pregleda 14 dni):

- če zdravljenje združeno z hudimi neželjenimi stranskimi učinki, tako sistemskimi kot lokalnimi, ki zahtevajo prekinitev zdravljenja in uveitis ogoroža vid v 14 dneh;
- če se lečeči oftalmolog za vrsto zdravljenja ne more odločiti in uveitis ogoroža vid v 14 dneh.

Kriterij "hitro" (3 mesece):

- po treh mesecih zdravljenja s steroidi, ko se kljub ustrezni dozi zdravila ne doseže umiritve vnetja. 28% do 59% neinfekcijskih uveitisov zahteva še dodatno zdravljenje, poleg kortikosteroidnega,
- lečeči oftalmolog se za vrsto zdravljenja ne more odločiti, ker je etiologija negotova,
- če zdravljenje združeno z neželjenimi stranskimi učinki, tako sistemskimi kot lokalnimi,
- če lečeči oftalmolog nima dovolj možnosti za izbiro in opravljanje vseh potrebnih preiskav.

Ob napotitvah je nujno upoštevati:

- če je bil bolnik predhodno diagnosticiran in etiologija ni bila jasno opredeljena, zdravljenje pa je neučinkovito, je potrebna napotitev pod hitro.

Nujna in kontinuirana obravnava pri lečečem okulistu:

napotitev le, če se ne doseže zadovoljive diagnostike in učinka zdravljenja:

- *vsi anteriorni uveitisi*
- *če se bolnik prvič predstavi z blagim, bilateralnim neanteriornim uveitisom in ni bil predhodno diagnosticiran, lečeči okulist začne sam z osnovno diagnostiko, če ta ne zadostuje ali ne pojasni zadovoljivo očesnega stanja, potem napotitev*

3. Napotitev v vitreoretinalno ambulnto: Prvi pregled VZS 2688P Kontrolni pregled VZS 2688K

Kriterij "nujno" (24 ur) za sprejem v bolnišnico:

- takoj: endoftalmitis
- na novo nastali odstop mrežnice

Kriterij "zelo hitro" (termin pregleda v 14 dneh):

- foramen makule
- vidna ostrina na drugem očesu pod 0,6
- hitro napredujoča patologija, ki zajema makulo

Kriterij »hitro«:

- bolezni makule, kjer je indicirana vitrektomija

4. Napotitev v glavkomsko ambulanto Prvi pregled VZS 2697P Kontrolni pregled VZS 2697K

Kriterij "zelo hitro" (termin pregleda v 14 dneh):

- za bolnika previsok očesni tlak kljub max. prenosljivi terapiji na boljšem ali edinem očesu, pri katerem je ogrožena vidna funkcija

Kriterij "hitro" (termin pregleda v 3 mesecih):

- za bolnika previsok očesni tlak kljub max. prenosljivi terapiji, pri katerem je pričakovano hitro napredovanje bolezni

- predložitev izvida lečega oftalmologa

5. Napotitev otroka k pediatričnemu oftalmologu Prvi pregled VZS 2553P Kontrolni pregled VZS 2553K

Vsa NUJNA stanja pri otroku se obravnavajo kot ostala nujna stanja. Otroka napoti oftalmolog (ali pediater) na pregled v urgentno-triažno ambulanto. V kolikor oftalmolog oceni, da potrebuje konzultacijo ali sprejem na Otroški oddelek Očesne klinike, se dogovori s pediatričnim oftalmologom.

Kriterij "zelo hitro" (otrok mora biti pregledan v ambulanti za rizične otroke

v 14 dneh ali sprejet na Otroški oddelek Očesne klinike):

- Odsotnost rdečega odseva pri novorojenčku (eno ali obojestransko)
- Klinična slika sumljiva za prirojeni glavkom pri dojenčku
- Prirojene anomalije zunanjih očesnih delov ali zrkla, ki bi lahko v kratkem času imele nepopravljiv ambliogeni učinek
- Očesne stanja pri otroku, za katera oftalmolog presodi, da je potrebna obravnava subspecialista v zelo kratkem času, sicer bo stanje pustilo dolgotrajne posledice za vidno funkcijo (in/ali zdravje) pri otroku

Praviloma napotni zdravnik kontaktira pediatričnega oftalmologa preden otroka napoti.

Kriterij “hitro” (otrok mora biti pregledan v ambulanti za rizične otroke v 3 mesecih ali sprejet na Otroški oddelek Očesne klinike):

Razen v izjemnih primerih, ko se za pregled dogovori pediater (subspecialist), je vsak otrok že pregledan pri oftalmologu.

- Očesna stanja, za katera oftalmolog presodi, da otrok potrebuje obravnavo pediatričnega oftalmologa, bodisi iz diagnostičnega ali terapevtskega vidika
- Sistemska stanja, pri katerih je v okviru diagnostike potrebno mnenje pediatričnega oftalmologa (praviloma otroka napoti pediater subspecialist po predhodnem dogovoru s pediatričnim oftalmologom)